EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 15.10.2026
COM(2026) 551 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o uplatňování nařízení (EU) 2019/1240 ze dne 20. června 2019 o vytvoření evropské sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví

1. Úvod

1.1 Politické souvislosti

Evropská síť styčných úředníků pro přistěhovalectví (dále jen „síť styčných úředníků pro přistěhovalectví“) je společenstvím styčných úředníků vyslaných do třetích zemí členskými státy, zeměmi přidruženými k Schengenu, agenturami EU pro vnitřní věci ([1]) a Evropskou komisí (dále jen „členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví“), kteří se na plný nebo částečný úvazek zabývají úkoly v oblasti přistěhovalectví. Celkovým cílem sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví je zajistit optimální spolupráci a koordinaci mezi styčnými úředníky pro přistěhovalectví na podporu politiky EU v oblasti migrace.

Síť styčných úředníků pro přistěhovalectví, která byla zřízena v roce 2004 nařízením Rady (ES) č. 377/2004 ([2]), byla posílena nařízením (EU) 2019/1240 ([3]) o vytvoření evropské sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví (dále jen „nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví“).

Nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví má za cíl modernizovat a posílit síť styčných úředníků pro přistěhovalectví, aby mohla hrát účinnější roli v řízení migrace v rámci EU, mimo jiné prostřednictvím podpory přístupu Tým Evropa v rámci této sítě. Rozšířilo definici pojmu „styčný úředník pro přistěhovalectví“ a zavedlo další inovativní prvky, jako je například nový řídící výbor sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví ([4]) a posílená role styčných úředníků vyslaných Komisí a agenturami EU pro vnitřní věci. Nařízení posílilo roli, kterou styční úředníci pro přistěhovalectví hrají při shromažďování a výměně informací, mimo jiné zřízením zabezpečené internetové platformy pro výměnu informací, a rozšířilo působnost sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví tak, aby zahrnovala celé spektrum úkolů v oblasti řízení migrace.

Nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví je nedílnou součástí komplexního přístupu EU k řízení migrace v rámci Paktu o migraci a azylu (dále jen „pakt“), který vstoupil v platnost dne 12. června 2026 ([5]). Síť styčných úředníků pro přistěhovalectví hraje klíčovou roli při začleňování otázky migrace do mezinárodních partnerství, což je základní kámen tohoto paktu. Právě styční úředníci pro přistěhovalectví, kteří působí přímo v terénu a na denní bázi spolupracují s místními orgány na celém spektru úkolů v oblasti řízení migrace, hrají ústřední roli při spolupráci se třetími zeměmi v oblasti migrace.

Strategie řízení azylu a migrace, která je stanovena v rámci paktu a byla přijata v lednu 2026, připomíná, že Komise se spoléhá na podporu sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví jako jednoho z partnerů zapojených do boje proti převaděčství migrantů

([1]) Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol), Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) a Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA).
([2]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004R0377.
([3]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1240.
([4]) Řídící výbor sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví tvoří jeden zástupce z každého členského státu, dva zástupci Komise, jeden zástupce Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž, jeden zástupce Agentury Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva a jeden zástupce Agentury Evropské unie pro otázky azylu. Země přidružené k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* se účastní v řídícím výboru, přičemž každá taková země jmenuje jednoho svého zástupce jakožto člena bez hlasovacího práva. Těmto členům je dovoleno vyjádřit svůj názor na všechny projednávané otázky a na rozhodnutí přijatá řídícím výborem.
([5]) https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_cs.

podél tras, čímž pomáhá zemím podél tras, aby byly připraveny ([6]). Síť styčných úředníků pro přistěhovalectví proto hraje klíčovou roli při provádění Globální aliance pro boj proti převaděčství migrantů ([7]), zejména v rámci přístupu zaměřeného na celou migrační trasu, který byl navržen ve společném prohlášení z prosince 2025 ([8]), a to mimo jiné zlepšováním sběru a sdílení údajů o aktuální situaci v souvislosti s převaděčstvím migrantů a podporou společných vyšetřování donucovacích orgánů a operativní spolupráce s partnerskými zeměmi.

Síť styčných úředníků pro přistěhovalectví rovněž přispívá k provádění celé škály politických a právních nástrojů EU v oblasti řízení migrace, včetně obnoveného Akčního plánu EU proti převaděčství migrantů (2021–2025) ([9]), Strategie EU pro boj proti obchodování s lidmi (2021–2025) ([10]), směrnice o navracení ([11]), vízového kodexu EU ([12]), Vízové strategie EU ([13]), nařízení o EUROSURu ([14]) a nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráži ([15]).

1.2 Cíle a metodika této zprávy ([16])

Tato zpráva, založená na informacích poskytnutých členskými státy, zeměmi přidruženými k Schengenu ([17]) a příslušnými agenturami EU pro vnitřní věci ([18]), hodnotí dosavadní provádění nařízení, identifikuje a analyzuje dosažený pokrok i zbývající úkoly a navrhuje opatření k jeho dalšímu provádění, čímž se zvýší provozní dopad sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví.

Tato zpráva rovněž přispívá k programu Komise v oblasti zjednodušování a provádění. Analýzou toho, jak členské státy provádějí nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví, přispívá k zátěžovému testování tohoto nařízení s cílem zajistit, aby bylo nadále relevantní, přiměřené a vhodné pro dosažení svých cílů nákladově efektivním způsobem.

([6]) https://home-affairs.ec.europa.eu/european-asylum-and-migration-management-strategy_cs.
([7]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_23_6081. Tři pilíře Globální aliance jsou i) předcházení převaděčství migrantů, ii) reakce na převaděčství migrantů a iii) alternativy k převaděčství migrantů.
([8]) https://home-affairs.ec.europa.eu/news/global-alliance-counter-migrant-smuggling-reinforces-its-commitments-its-second-conference-2025-12-11_cs.
([9]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0591.
([10]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52021DC0171.
([11]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0115. Bude také hrát klíčovou roli při provádění budoucího nařízení o navracení, jehož přijetí se předpokládá v posledním čtvrtletí roku 2026. Znění zahrnuje vytvoření role „styčných úředníků Unie pro navracení“, kteří by se stali součástí sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví.
([12]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1155.
([13]) https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-visa-strategy_cs.
([14]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1052.
([15]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1896.
([16]) V souladu s článkem 12 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví je Komise povinna předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu o jeho uplatňování do pěti let ode dne přijetí nařízení. Toto nařízení bylo přijato dne 20. června 2019. Příprava a přijetí zprávy o provádění byly naplánovány tak, aby byly v souladu se zveřejněním Strategie řízení azylu a migrace v lednu 2026.
([17]) Pro účely této zprávy se pod pojmem „členské státy“ rozumí jak členské státy EU, tak země přidružené k Schengenu
([18]) Dne 28. července 2025 byl členům sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví rozeslán dotazník.

2. Vyslání, role a úkoly styčných úředníků pro přistěhovalectví

2.1 Strategické a provozní aspekty vyslání styčných úředníků pro přistěhovalectví

Styčný úředník pro přistěhovalectví je styčným úředníkem, který je určený a vyslaný do zahraničí příslušnými orgány členského státu, Komisí nebo agenturou EU, aby se zabýval otázkami souvisejícími s přistěhovalectvím, i když tyto záležitosti tvoří pouze část jeho povinností.

V souladu s nařízením o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví jsou styční úředníci pro přistěhovalectví vyzýváni, aby lépe koordinovali a optimalizovali využívání své sítě s cílem účinněji reagovat na priority EU, které zahrnují předcházení nedovolenému přistěhovalectví a související přeshraniční trestné činnosti a boj proti nim, usnadňování důstojného a účinného navracení, zpětného přebírání a opětovného začleňování, přispívání k integrované správě vnějších hranic EU a k podpoře řízení legálního přistěhovalectví, a to rovněž v oblasti mezinárodní ochrany, přesídlování a integračních opatření zajišťovaných před odjezdem.

Pokud se členské státy rozhodnou vyslat styčné úředníky pro přistěhovalectví do třetích zemí, vycházejí při svém rozhodování převážně z posouzení strategických vnitrostátních faktorů a provozních priorit. Tato posouzení se obvykle zabývají faktory, jako jsou i) nelegální migrace, která má dopad na jejich země, včetně současných i očekávaných migračních pohybů; ii) převaděčství migrantů a obchodování s lidmi v zemích původu nebo tranzitu; iii) podvody s totožností a doklady; iv) rizika zjištěná na místních letištích; v) nutnost podporovat vyšetřování případů převaděčství migrantů a obchodování s lidmi; vi) spolupráce v oblasti navracení a vii) spolupráce v oblasti správy hranic.

Maďarsko, Nizozemsko a Portugalsko uvedly, že při rozhodování o vyslání hrají roli i úkoly související s legální migrací (např. podpora mechanismů zrychleného právního řízení v oblasti mobility pracovní síly a řešení podvodů v migračních řízeních, která nesouvisejí s azylem).

V Belgii se prioritní třetí země hodnotí na základě strategické analýzy souboru kritérií, která zahrnují přítomnost diaspor, obchodní vztahy, úroveň trestné činnosti a účinnost stávajících oficiálních kanálů spolupráce. Belgie zvažuje vyslání styčných úředníků, včetně styčných úředníků pro přistěhovalectví, pokud usoudí, že k doplnění formálních mechanismů je v třetích zemích nezbytná úzká spolupráce. Podobně i v Německu se rozhodnutí o vyslání styčných úředníků pro přistěhovalectví zakládají na strategických a taktických posouzeních, přičemž se zohledňují migrační trendy ve třetích zemích, provozní úkoly a národní strategické zájmy.

Dalším klíčovým faktorem při rozhodování o vyslání jsou dvoustranné dohody, které usnadňují spolupráci mezi členy sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, vyslanými styčnými úředníky pro přistěhovalectví a hostitelskými zeměmi. Pokud jsou takové dohody uzavřeny, představují důležitý základ pro účinné vyslání styčných úředníků pro

přistěhovalectví. Na rozhodnutí o vyslání mají vliv také bezpečnostní podmínky a dostupné zdroje.

Lotyšsko, Slovinsko a Švédsko zdůraznily, že při vyslání styčných úředníků pro přistěhovalectví je důležité zohledňovat širší zájmy a priority EU. V této souvislosti v současné době osm zemí ([19]) vyslalo s podporou agentury Frontex evropské styčné úředníky pro navracení ([20]), aby působili ve třetích zemích jménem EU, čímž v oblasti navracení uplatňují přístup Tým Evropa.

V centru sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví jsou evropští styční úředníci pro otázky migrace. Jedná se o zvláštní styčné úředníky pro přistěhovalectví, které Komise (GŘ HOME) ([21]) vysílá od roku 2015 za účelem koordinace a zastupování zájmů EU v oblasti migrace. Cílem vyslání těchto styčných úředníků je maximalizovat dopad opatření EU na řízení migrace v partnerských zemích a lépe zapojit klíčové země původu a tranzitu. Mezi jejich úkoly patří shromažďování informací o migračních trendech, přispívání k přehledu o situaci a prognózám v rámci EU, podpora provádění politických priorit EU a usnadňování a podpora místních a regionálních sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví. Evropští styční úředníci pro otázky migrace jsou v současné době vysláni v sedmnácti prioritních třetích zemích ([22]), které určila Komise.

Pokud jde o vyslání ze strany agentur EU, agentura Frontex má v současné době své styčné úředníky vyslané v sedmi zemích, které pokrývají celkem čtrnáct partnerských zemí ([23]). Agentura Frontex upřednostňuje vysílání styčných úředníků do těch partnerských zemí, které na základě analýzy rizik představují země původu nebo tranzitu pro nelegální migraci. Zohledňují se také země, které mají význam v oblasti navracení ([24]). Europol se spoléhá především na svolávání styčných úředníků členských států a mezinárodních partnerů do svého ústředí a v současné době vysílá styčné úředníky pouze do Interpolu a do Washingtonu. Evropská agentura pro otázky azylu dosud žádné styčné úředníky pro přistěhovalectví nevyslala.

2.2 Společné vysílání

S ohledem na celkový cíl zajistit spolupráci a koordinaci zdůrazňuje nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví význam společného vysílání. Konkrétně se v něm

([19]) Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Nizozemsko, Norsko, Polsko a Švédsko.

([20]) Evropský styčný úředník pro navracení je specializovaný styčný úředník z členského státu, který je placen EU a vyslán do třetí země s cílem zastupovat zájmy Evropské unie v oblasti navracení ověřováním totožnosti neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, budováním kapacit v oblasti navracení, podporou organizace společných návratových operací s pomocí koordinace ze strany agentury Frontex a usnadňováním opětovného začleňování a pomoci po příjezdu.

([21]) Evropští styční úředníci pro otázky migrace jsou v současné době jedinými styčnými úředníky vyslanými Komisí.

([22]) Sedmnácti prioritními třetími zeměmi pro vyslání evropských styčných úředníků pro otázky migrace jsou: Arménie, Bangladéš, Etiopie, Egypt, Gambie, Libanon, Mali, Mauritánie, Maroko, Niger, Nigérie, Pákistán, Senegal, Srbsko, Súdán, Tunisko a Turecko. Nové země pro vyslání byly vybrány na základě potřeb, které určila Pracovní skupina pro vnější aspekty azylu a migrace.

([23]) Albánie (zahrnující také Severní Makedonii a Kosovo*), Moldavsko (zahrnující také Ukrajinu, Gruzii, Arménii a Ázerbájdžán), Maroko, Pákistán, Senegal (zahrnující také Gambii a Mauritánii), Srbsko (zahrnující také Bosnu a Hercegovinu a Černou Horu) a Turecko.

([24]) Ustanovení čl. 77 odst. 4 nařízení (EU) 2019/1896 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži rovněž stanoví základ pro vysílání styčných úředníků agentury Frontex pro navracení, ačkoli dosud nebyl vyslán žádný z nich. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1896.

uvádí, že by mělo být podporováno společné vysílání s cílem posílit operativní spolupráci a sdílení informací mezi členskými státy a reagování na potřeby na úrovni EU, jak budou vymezeny řídícím výborem. V souladu s článkem 6 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví mohou členové této sítě uzavřít dvoustrannou nebo vícestrannou dohodu o tom, že styční úředníci pro přistěhovalectví, kteří jsou jedním členským státem vysláni do třetí země nebo mezinárodní organizace, mohou též zastupovat jejich zájmy. V takových případech mohou dotčené členské státy obdržet finanční podporu EU.

Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví tuto příležitost dosud nevyužili a poukazují na několik překážek, které jim v tom brání. Podle některých členských států je nejvhodnější vysílat styčné úředníky pro přistěhovalectví v souladu s vnitrostátními prioritami v oblasti migrace a zaměřovat se přitom na regiony, které pro ně mají strategický význam. Jiné členské státy poukázaly na citlivost společného vysílání, jakož i na právní obtíže či procesní předpoklady. Za faktory bránící společnému vyslání jsou považovány také omezená kapacita a nedostatek zdrojů.

2.3 Rozsah mandátu styčných úředníků pro přistěhovalectví

Článek 2 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví stanoví, že styční úředníci mají být považováni za styčné úředníky pro přistěhovalectví, i když otázky související s přistěhovalectvím představují jen „část jejich povinností“. Síť styčných úředníků pro přistěhovalectví se proto skládá jak ze styčných úředníků, kteří jsou vysíláni s výhradním zaměřením na přistěhovalectví, tak ze styčných úředníků, kteří se přistěhovalectvím zabývají v rámci širšího spektra úkolů.

Mezi členskými státy, které se rozhodnou vysílat styčné úředníky pro přistěhovalectví s úkoly výhradně souvisejícími s přistěhovalectvím, a členskými státy, které vysílají styčné úředníky pro přistěhovalectví, u nichž úkoly týkající se přistěhovalectví tvoří součást širšího spektra povinností, existuje rovnováha. Členské státy, které čelily vyšším migračním tokům, upřednostňovaly zpravidla vysílání styčných úředníků pro přistěhovalectví s úkoly výhradně souvisejícími s přistěhovalectvím, a to s cílem podpořit spolupráci v oblasti migrace s klíčovými partnerskými zeměmi, zejména za účelem omezení nelegální migrace a usnadnění navracení. Naopak ty členské státy, které úkoly v oblasti přistěhovalectví začlenily do širších mandátů, poukazovaly na provozní flexibilitu, kterou to přináší, a také na omezené zdroje, včetně rozpočtových hledisek. Konečně někteří členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví uvedli, že v závislosti na strategických potřebách a provozním kontextu každého vyslání využívali kombinaci výhradních i širších mandátů.

2.4 Úkoly a povinnosti

Styční úředníci pro přistěhovalectví plní své úkoly v rámci povinností stanovených vysílajícími orgány. Nařízením o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví není dotčena pravomoc vysílajících orgánů vymezit působnost a přidělení úkolů a hierarchické vztahy mezi jejich příslušnými styčnými úředníky pro přistěhovalectví.

Článek 3 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví vymezuje širokou škálu úkolů, včetně celé řady úkolů souvisejících s migrací. Podle téměř všech členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví však hlavní povinnosti styčných úředníků pro

přistěhovalectví spočívají v zásadě ve shromažďování, výměně a analýze informací o migračních trendech, zejména o nelegální migraci a převaděčství migrantů, s cílem poskytovat podklady pro strategické rozhodovací procesy v jejich ústředích. Podle většiny členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví patří mezi úkoly styčných úředníků pro přistěhovalectví také usnadňování návratových operací prostřednictvím pomoci s nezbytnými logistickými a právními postupy na podporu repatriací.

Přibližně polovina všech členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví uvedla, že mezi úkoly styčných úředníků pro přistěhovalectví patří podpora vyšetřování případů převaděčství migrantů nebo obchodování s lidmi a podpora úkolů v oblasti legální migrace, včetně postupů legální migrace, shromažďování informací o legálních způsobech migrace a procesu podávání žádostí o víza.

Častým úkolem styčných úředníků pro přistěhovalectví je také školení, a to v podobě budování kapacit pro hostitelské orgány i pro konzulární personál. Zatímco první z nich se zaměřuje především na úkoly v oblasti správy hranic, včetně podvodů s doklady, schengenských pravidel a prověřování cestujících, druhá možnost poskytuje podporu při zpracování víz s cílem předcházet podvodům v oblasti víz prostřednictvím místní schengenské spolupráce ([25]). Úkoly styčných úředníků na letištích, jako je pomoc při ověřování dokladů a prověřování cestujících, zmínil malý počet členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví.

V současné době žádný z členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví neoznámil, že by se jejich styční úředníci pro přistěhovalectví podíleli na činnostech souvisejících s ochranou či přesídlením.

Členské státy nakonec uvedly, že styční úředníci pro přistěhovalectví často hrají významnou roli při podpoře spolupráce s orgány hostitelské země, čímž zlepšují dvoustranné vztahy s cílem společného řešení migračních výzev.

Většina členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví uvedla, že významně investuje do vytvoření spolehlivých rámců pro školení svých styčných úředníků pro přistěhovalectví a poskytuje jim počáteční a/nebo průběžné školení přizpůsobené tak, aby tito styční úředníci získali dovednosti a znalosti potřebné k účinnému plnění svých úkolů. Přibližně jedna třetina členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví však uvedla, že pro styčné úředníky pro přistěhovalectví nemá žádné standardizované počáteční ani průběžné školení.

2.5 Přístup k rozsáhlým informačním systémům EU

Aby mohli styční úředníci pro přistěhovalectví plnit své úkoly, mohou členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví (s výjimkou styčných úředníků pro přistěhovalectví Komise) udělit těmto úředníkům přístup k rozsáhlým informačním systémům EU pro vnitřní věci, včetně evropského systému pro porovnávání údajů o otiscích prstů (Eurodac), Schengenského informačního systému (SIS), Vízového informačního systému (VIS),

([25]) Místní schengenská spolupráce se řídí vízovým kodexem; odkazuje na strukturovanou spolupráci mezi delegací EU a konzuláty členských států v jednotlivých třetích zemích v otázkách schengenských víz.

Systému vstupu/výstupu (EES) a systému Falešné a pravé doklady online (FADO), a to v souladu se zvláštními právními nástroji Unie, jimiž se tyto systémy řídí ([26]).

Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví uváděli různé úrovně přístupu k těmto informačním systémům a jejich využívání. Přibližně polovina styčných úředníků pro přistěhovalectví členských států, stejně jako styční úředníci Europolu, má přímý přístup k alespoň jednomu rozsáhlému informačnímu systému EU pro vnitřní věci a může v něm provádět vyhledávání. Nejčastěji zmiňovanými systémy byly SIS a VIS, zmíněny však byly i systémy Eurodac a FADO. Několik členských států ([27]) uvedlo, že jejich styční úředníci pro přistěhovalectví nemohli v rozsáhlých informačních systémech EU pro vnitřní věci přímo vyhledávat, ačkoli mohli o informace požádat centrálně prostřednictvím oprávněného orgánu.

Rozdílná úroveň přístupu k rozsáhlým informačním systémům EU pro vnitřní věci odráží širokou škálu profilů styčných úředníků pro přistěhovalectví – od příslušníků donucovacích orgánů, u nichž je nejpravděpodobnější, že vzhledem ke svým úkolům v oblasti vymáhání práva budou mít přístup, až po zaměstnance ministerstev pro migraci nebo zahraniční věci, u nichž je přístup méně pravděpodobný, jelikož jejich úkoly nesouvisejí s vymáháním práva. Jako důvod pro omezení přístupu styčných úředníků pro přistěhovalectví byly rovněž uvedeny technické a bezpečnostní aspekty. Kromě těchto aspektů se však ukázalo, že operační přístup členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví k rozsáhlým informačním systémům EU je roztříštěný.

3. Fungování sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví

3.1 Účast v místních a regionálních sítích styčných úředníků pro přistěhovalectví

Článek 5 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví stanoví, že styční úředníci pro přistěhovalectví vyslaní do stejných zemí nebo regionů musí vytvářet sítě na místní nebo regionální úrovni. Dále se vyžaduje, aby se tyto místní a regionální sítě setkávaly pravidelně a kdykoli je to potřebné a aby sloužily jako fóra pro spolupráci, koordinaci a sdílení informací. Kromě požadavků nařízení má pro účinné řízení migrace v rámci EU zásadní význam neustálá koordinace a výměna informací mezi styčnými úředníky pro přistěhovalectví a delegacemi EU a misemi společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) na místě (zejména pokud tyto mise mají mandát v oblasti přistěhovalectví).

Pokud jde o účast v místních sítích styčných úředníků pro přistěhovalectví, členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví prokázali různou míru zapojení. Převážná většina uvedla, že se aktivně zapojuje, což naznačuje, že se pravidelně účastní schůzek a výměny informací. Malý počet členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví se zapojoval do místních sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví jen v omezené míře nebo vůbec, což bylo často způsobeno omezeními souvisejícími s pracovním vytížením, širokým rozsahem

([26]) Tyto informační systémy spravuje Agentura Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA), s výjimkou systému FADO, který spravuje Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) s technickou podporou agentury eu-LISA.
([27]) Belgie, Maďarsko, Polsko, Rumunsko.

povinností styčných úředníků pro přistěhovalectví nebo, v jednom případě, nedostatkem dostupných sítí, do nichž by se jejich úředníci mohli v hostitelských zemích zapojit.

Styční úředníci Europolu působící ve Washingtonu se aktivně účastnili místních koordinačních schůzek styčných úředníků pro přistěhovalectví, mimo jiné i těch, které se týkaly převaděčství migrantů a obchodování s lidmi. Styční úředníci agentury Frontex se rovněž aktivně zapojovali do místních sítí všude tam, kde byli vysláni.

Přibližně polovina členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví uvedla, že se aktivně zapojuje do regionálních sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví zaměřených na výměnu informací, koordinaci a účast na regionálních fórech, jako jsou chartúmský a rabatský proces, a na regionálních konferencích, jako je konference styčných úředníků pro přistěhovalectví zpravodajské sítě Afrika-Frontex (AFIC). Ostatní se účastnili pouze příležitostně, a to kvůli nedostatku regionálních síťových struktur v některých oblastech, pracovní zátěži, rozpočtovým omezením nebo omezenému zájmu.

Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví neuvedli, že by při získávání informací nebo při jejich výměně mezi styčnými úředníky pro přistěhovalectví čelili závažným obtížím. Někteří členové této sítě však zdůraznili, že je na úrovni EU zapotřebí větší jasnosti ohledně výměny osobních údajů mezi styčnými úředníky pro přistěhovalectví, případně se setkali s právními obtížemi souvisejícími s ochranou osobních údajů. V této souvislosti obsahuje článek 10 ustanovení, která styčným úředníkům pro přistěhovalectví umožňují zpracovávat osobní údaje za účelem plnění určitých konkrétních úkolů ([28]).

V důsledku toho, ale také kvůli absenci uživatelsky přívětivého nástroje pro výměnu informací určeného pro styčné úředníky pro přistěhovalectví, se styční úředníci pro přistěhovalectví často uchylovali k méně formálním komunikačním mechanismům, jako jsou aplikace pro zasílání zpráv přes mobilní telefon, a to vzhledem k jejich dostupnosti v místech jejich vyslání.

3.2 Úloha zprostředkovatele v místních sítích

Úloha zprostředkovatele sítě je klíčová jak pro budování místních a regionálních sítí, tak pro jejich účinné fungování. Zprostředkovatel sítě podporuje každodenní spolupráci a koordinaci styčných úředníků pro přistěhovalectví, a to jak na místní, tak na regionální úrovni, a hraje klíčovou roli při maximalizaci provozního dopadu styčných úředníků pro přistěhovalectví.

Jak je stanoveno v nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví, styčným úředníkům pro přistěhovalectví vyslaným Komisí (tj. evropské styčné úředníky pro otázky

([28]) Nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví umožňuje zpracování osobních údajů pro následující účely: a) určování totožnosti a státní příslušnosti státních příslušníků třetích zemí, usnadňování jejich navrácení v souladu se směrnicí 2008/115/ES a poskytování součinnosti při jejich opětovném začleňování, je-li to možné a relevantní; b) potvrzování totožnosti osob, které potřebují mezinárodní ochranu pro účely usnadnění znovuusídlení v Unii, mimo jiné i tím, že jim budou případně poskytnuty vhodné informace a podpora před odjezdem; c) potvrzování totožnosti a usnadňování provádění unijních a vnitrostátních opatření v souvislosti s přijímáním legálních přistěhovalců; d) sdílení informací získaných při plnění jejich úkolů v rámci sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví a při spolupráci s příslušnými orgány členských států, včetně donucovacích orgánů, s cílem předcházet nedovolenému přistěhovalectví a odhalovat je a bojovat proti převaděčství migrantů a obchodování s lidmi.

migrace), kteří mají ze své podstaty evropský mandát, je automaticky svěřena odpovědnost za napomáhání fungování sítí a podporu jejich činnosti. Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví často označovali evropské styčné úředníky pro otázky migrace za nápomocné při podpoře silnější koordinace a proaktivnější a soudržnější dynamiky sítě. V mnoha delegacích EU se tito styční úředníci stali klíčovými partnery v oblasti migrace, přičemž plní roli důležitého spojení mezi delegacemi EU, členskými státy a místními orgány. Dopad evropských styčných úředníků pro otázky migrace byl však omezen rostoucími potížemi s obsazováním volných míst pro tyto úředníky. Tento problém vyplývá ze skutečnosti, že vysílající členské státy nesou finanční zátěž spojenou s vysláním těchto úředníků. V důsledku toho v současné době není v několika prioritních partnerských zemích vyslán žádný evropský styčný úředník pro otázky migrace ([29]) a většinu pozic těchto úředníků obsazuje Německo.

V zemích, kam Komise nevysílá své styčné úředníky pro přistěhovalectví, musí napomáhat fungování místních a regionálních sítí a podporovat jejich činnost styční úředníci pro přistěhovalectví vyslaní agenturami EU pro vnitřní věci. Styční úředníci agentury Frontex převzali a/nebo nadále mají vedoucí úlohu v Maroku, Senegalu, Moldavsku a Turecku. Styční úředníci Europolu působící ve Washingtonu zaujaly vedoucí úlohy ve fórech, jako je Sdružení styčných úředníků a Mezinárodní asociace pro vymáhání práva. Pozitivní přínos styčných úředníků z agentur EU pro vnitřní věci při podpoře místních a regionálních sítí byl rovněž obecně uznáván mezi členy sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, i když jich bylo jen málo.

V zemích, kde ani Komise, ani agentury EU nevysílají styčné úředníky pro přistěhovalectví, napomáhá fungování místních a regionálních sítí styčný úředník pro přistěhovalectví členského státu, na jehož osobě se shodnou členové dané místní nebo regionální sítě. Některé členské státy, včetně Maďarska, Itálie, Nizozemska, Norska, Španělska a Švýcarska, se ujaly vedoucí úlohy při podpoře místních sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví. Jejich počet je však stále nízký. Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, kteří uvedli, že v místních či regionálních sítích nepřevzali vedoucí úlohu, jako důvod uváděli především pracovní vytížení a vysvětlovali, že převzetí vedoucí úlohy by mohlo narušit plnění ostatních povinností styčných úředníků pro přistěhovalectví vzhledem k jejich širším provozním odpovědnostem či celkovému pracovnímu vytížení.

3.3 Přínos styčných úředníků pro přistěhovalectví k vytváření evropského situačního obrazu

S cílem účinněji reagovat na priority EU zdůrazňuje nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví, že „je zapotřebí, aby styční úředníci pro přistěhovalectví zajistili, že jejich porozumění a znalosti plně přispějí k vytváření komplexního situačního obrazu o třetích zemích“ ([30]).

Evropští styční úředníci pro otázky migrace se podílejí na různých fórech, mimo jiné na mechanismu operativní koordinace pro vnější rozměr migrace Rady (MOCADEM) a plánu

([29]) Arménie, Bangladéš, Egypt, Etiopie, Gambie a Turecko. Vysílání evropských styčných úředníků pro otázky migrace do Nigeru a Súdánu je v současné době pozastaveno. Styčný úředník agentury Frontex vyslaný do Turecka napomáhá fungování místní sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví.
([30]) 7. bod odůvodnění nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví.

pro připravenost na migraci a pro migrační krize. Od těchto styčných úředníků se rovněž očekává, že budou vypracovávat měsíční a ad hoc zprávy, které mimo jiné přispějí ke zprávám v oblasti integrovaného situačního povědomí a analýzy (ISAA) a k zasedáním týkajícím se plánu pro připravenost na migraci a pro migrační krize a které budou zveřejňovány na internetových stránkách integrované politické reakce na krize (IPCR).

Kromě toho, že styční úředníci členských států pro přistěhovalectví podávají zprávy svým příslušným vnitrostátním orgánům, požaduje článek 9 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví sdílení informací v rámci celé EU prostřednictvím zabezpečené internetové platformy pro výměnu informací. Za tímto účelem Komise využila stávající platformu Evropské migrační sítě – Systém pro výměnu informací (EMN-IES), aby sloužila jako nástroj pro sdílení informací v rámci sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, a to i pro administrativní účely související s touto sítí ([31]).

Dosud se na platformě EMN-IES zaregistrovalo jen velmi málo členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, a ještě méně jich ji využívá ke sdílení informací. Všichni členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví potvrdili, že tuto platformu využívali jen velmi omezeně, pokud vůbec. Mezi výzvy a překážky, které byly uváděny jako příčiny nízké míry využívání platformy EMN-IES, patřily neuspokojivá uživatelská zkušenost, nedostatečná standardizace sdílení informací, nutnost získat před nahráním informací předchozí povolení od ústředních orgánů a nedostatečná informovanost o platformě a nedostatek relevantních informací o ní. A konečně, navzdory ustanovením nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví někteří členové této sítě rovněž poukázali na právní překážky, které jim bránily v účinném využívání platformy EMN-IES.

Pouze malý počet styčných úředníků pro přistěhovalectví vyslaných členy sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví je připojen k aplikaci sítě pro bezpečnou výměnu informací (SIENA) Europolu, a to navzdory skutečnosti, že dvouletý pracovní program sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví požaduje vytvoření pilotního projektu za účelem propojení těchto styčných úředníků vyslaných do třetích zemí donucovacími orgány. Europol by uvítal lepší propojení styčných úředníků pro přistěhovalectví s aplikací SIENA a zdůrazňuje, že aktivní podávání zpráv styčnými úředníky pro přistěhovalectví Europolu by zlepšilo tok informací o převaděčství migrantů a souvisejících trestných činech, což by následně přispělo k přesnějšímu zpravodajskému obrazu v reálném čase a podpořilo by přístup k rozbíjení zločineckých sítí, který by byl více založen na datech a zaměřen na prevenci. Nařízení o Europolu, naposledy změněné nařízením (EU) 2025/2611 ([32]), ukládá členským státům povinnost připojit své styčné úředníky pro přistěhovalectví k aplikaci

([31]) Článek 9 stanoví, že informace sdílené prostřednictvím platformy pro výměnu informací musí mimo jiné zahrnovat dvouleté pracovní programy sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, aktuální seznam členů řídícího výboru, aktuální seznam kontaktních údajů styčných úředníků pro přistěhovalectví vyslaných do třetích zemí a relevantní dokumenty týkající se činností a rozhodnutí řídícího výboru. Článek 9 rovněž stanoví, že s výjimkou informací o vyslaných styčných úřednících pro přistěhovalectví a členech řídícího výboru sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví nesmí informace vyměňované prostřednictvím zabezpečené internetové platformy pro výměnu informací obsahovat osobní údaje nebo žádné odkazy, jejichž prostřednictvím lze tyto osobní údaje přímo či nepřímo získat.

([32]) Nařízení (EU) 2025/2611 o zvýšení podpory Europolu a posílení policejní spolupráce za účelem předcházení převaděčství migrantů a obchodování s lidmi a boje proti nim, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32025R2611.

SIENA, aby mohli předávat příslušné informace Europolu přímo nebo prostřednictvím vnitrostátních orgánů ([33]).

Zejména v případě evropských styčných úředníků pro navracení agentura Frontex zdůraznila, že ačkoli aplikace pro řízení nelegální migrace (IRMA) umožňovala sdílení informací souvisejících s navracením, evropští styční úředníci pro navracení neměli přístup k systémům umožňujícím výměnu jiných druhů operativních informací, včetně informací sloužících k získání povědomí o situaci. Například ani evropští styční úředníci pro navracení ani styční úředníci agentury Frontex nemají přístup k Evropskému systému ostrahy hranic (EUROSUR).

Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví opakovaně vyzývali k zavedení strukturovaných komunikačních rámců a odpovídajících nástrojů, které by zvýšily účinnost bezpečné výměny dat, a tím přispěly ke zlepšení provádění nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví.

3.4 Přínos sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví k řízení migrace

Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví obecně uznali, že síť styčných úředníků pro přistěhovalectví má pro řízení migrace pozitivní přínos. Zejména zdůraznili významnou úlohu sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví při shromažďování a sdílení zásadních operativních a strategických informací, včetně informací o trendech na různých migračních trasách, o způsobech činnosti převaděčů migrantů a o vznikajících hrozbách. Dále zdůraznili, že poskytování včasných, spolehlivých a použitelných informací z místa ze strany styčných úředníků pro přistěhovalectví má zásadní význam pro povědomí o situaci, analýzu rizik a informované rozhodování.

Z provozního hlediska je rovněž vysoce ceněna úloha, kterou styční úředníci pro přistěhovalectví hrají v oblasti navracení. Styční úředníci pro přistěhovalectví, a zejména evropští styční úředníci pro navracení, podporují dialog a spolupráci, mimo jiné prostřednictvím programů budování kapacit a podporou snah o identifikaci navracených osob. Usnadňují také návratové operace a pomáhají při monitorování místních reintegračních partnerů Evropského programu opětovného začlenění (EURP).

Styční úředníci pro přistěhovalectví hrají rovněž klíčovou roli v úsilí členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví o boj proti převaděčství migrantů. Příspěvky styčných úředníků pro přistěhovalectví zahrnují identifikaci převaděčských tras a nových trendů i odhalování podvodných dokladů a podezřelých cestovních vzorců. Mezi další činnosti patří poradenství leteckým společnostem na letištích a spolupráce na místě při vyšetřováních a operacích zaměřených na likvidaci organizovaných zločineckých skupin zapojených do převaděčství migrantů a obchodování s lidmi. Styční úředníci pro přistěhovalectví jsou dále uznáváni za svůj cenný přínos při podpoře místní schengenské spolupráce a konzulárních orgánů při vyřizování žádostí o víza, zejména při pomoci s odhalováním podvodných dokladů.

([33]) Nařízení o Europolu rovněž stanoví, že nelze-li styčného úředníka pro přistěhovalectví připojit k aplikaci SIENA z právních, organizačních či technických důvodů, předává tento styčný úředník pro přistěhovalectví relevantní informace příslušnému vnitrostátnímu orgánu jinými zabezpečenými kanály.

Celkově členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví vnímali styčné úředníky pro přistěhovalectví jako „zásadní spojení s orgány partnerských zemí“, které pomáhá budovat důležitou každodenní spolupráci s protějšky v hostitelských zemích i vztahy založené na důvěře, které jsou základem účinné spolupráce a umožňují rychlé a pragmatické řešení problémů. Spolupráce a koordinace v rámci sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví jsou však někdy nejednotné a do značné míry závisí na osobním nasazení a vůdčích schopnostech zprostředkovatelů sítě.

4. Plnění mandátu řídícího výboru

4.1 Zřízení a fungování řídícího výboru

Článek 7 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví zřizuje řídící výbor sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, kterému předsedá Komise. V období od června 2019, kdy bylo přijato nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví, do prosince 2025 se uskutečnilo dvanáct zasedání řídícího výboru, a to buď osobně, nebo online. Dne 4. října 2019 přijal řídící výbor svůj jednací řád v souladu s článkem 8 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví.

Řídící výbor plní své administrativní úkony jako řídící orgán sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, ztělesňuje přístup Tým Evropa vůči vyslaným styčným úředníkům pro přistěhovalectví a dále se od něj očekává, že bude poskytovat strategické řízení při provádění nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví a tím zajistí uplatňování přístupu Tým Evropa na místě.

Činnosti spadající do působnosti řídícího výboru, jako je například identifikace nedostatků týkajících se vyslání, posuzování potenciálu pro vyslání dalších styčných úředníků pro přistěhovalectví a schvalování ad hoc opatření ze strany místních a regionálních sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví, vyžadují, aby řídící výbor poskytoval strategický impuls. Řídící výbor se však dosud spoléhal téměř výhradně na řízení ze strany Komise, zatímco ostatní členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví dosud plně nevyužili potenciál řídícího výboru, například k určení prioritních třetích zemí pro společné vysílání nebo k včasnému navrhování projektů styčných úředníků pro přistěhovalectví či operativních schůzek.

Článek 7 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví rovněž vyzývá předsedu řídícího výboru, aby zajistil, že schválené kolektivní činnosti budou soudržné a koordinované s příslušnými nástroji a strukturami EU a budou odrážet priority EU v oblasti migrace. Ačkoli jsou činnosti zahrnuté do dvouletého pracovního programu v souladu s prioritami EU, koordinace s příslušnými pracovními skupinami Rady byla dosud omezená.

4.2 Provádění dvouletého pracovního programu

Článek 8 nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví pověřuje řídící výbor stanovením priorit a plánováním činností v rámci dvouletého pracovního programu. Dvouletý pracovní program pro evropskou síť styčných úředníků pro přistěhovalectví na období 2021–2022 byl přijat dne 7. prosince 2020 a stanovil tři priority: i) předcházení nelegální migraci a boj proti převaděčství; ii) podpora návratové politiky EU a iii) podpora propagace legálních způsobů migrace do EU. V rámci každé ze tří priorit byla stanovena

řada činností ([34]), které budou prováděny s finanční podporou z Fondu pro vnitřní bezpečnost – hranice a víza (2014–2020) ([35]).

Na tomto základě mohou členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví navrhnout, že se při realizaci projektu ujmou vedení. Od přijetí nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví byla celkem deseti projektům přiznána podpora ve výši přibližně 8,5 milionu EUR na řešení tří priorit stanovených v dvouletém pracovním programu. Pouze čtyři členské státy – Francie, Německo, Polsko a Španělsko ([36]) – se ujaly vedení při realizaci projektu. Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví uvedli několik důvodů, proč nevyužili dostupné finanční prostředky, mezi něž patřily nedostatek lidských zdrojů, zejména v oblasti řízení projektů, nízké stropy financování, přístup k jiným zdrojům financování EU a upřednostňování operativní činnosti před projekty.

Dvouletý pracovní program v podobě, v jaké byl přijat a následně pozměněn, se i nadále považuje za platný. Řídící výbor proto dvouletý pracovní program převedl do následujících let. Pracovní program pro evropskou síť styčných úředníků pro přistěhovalectví na období 2021–2022 byl tedy v době přijetí této zprávy v platnosti.

4.3 Budování kapacit sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví

Článek 8 stanoví, že řídící výbor musí podporovat a rozvíjet operativní schopnosti styčných úředníků pro přistěhovalectví, mimo jiné vypracováním doplňujících a nepovinných společných hlavních osnov, pomocí odborné přípravy před vysláním a pokynů k dodržování základních práv při jejich činnostech se zvláštním zřetelem ke zranitelným osobám.

Ačkoli většina členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví podpořila myšlenku vypracování a nabídky společných osnov odborné přípravy styčných úředníků pro přistěhovalectví zaměřené na záležitosti EU, v praxi k tomu zatím nedošlo. Několik členských států zdůraznilo, že společné osnovy by zajistily jednotnou znalostní základnu, zlepšily porozumění prioritám EU, pomohly sladit cíle, posílily zavedené postupy pro komunikaci a výměnu informací, názorů a osvědčených postupů, a tím zvýšily účinnost činnosti styčných úředníků pro přistěhovalectví prostřednictvím přístupu Tým Evropa, jak to předpokládá nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví. Většina členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví se domnívala, že společné osnovy by vedly k větší jednotnosti v uplatňování práva a politik EU, protože by zajistily jednotnější výklad a

([34]) V rámci priority 1: budování kapacit pro orgány a jiné zúčastněné strany v třetích zemích; pomoc konzulárním orgánům v případech podvodů s doklady souvisejících s žádostmi o víza; spolupráce se společnými operativními partnerstvími a jinými projekty zaměřenými na předcházení převaděčství migrantů a obchodování s lidmi a boj proti nim; společní styční úředníci na letištích; zavedení pilotního projektu týkajícího se připojení k aplikaci SIENA v třetích zemích; podpora komunikace o systému ETIAS v třetích zemích. V rámci priority 2: budování kapacit pro orgány a jiné zúčastněné strany v třetích zemích; podpora úkolů styčných úředníků pro přistěhovalectví v třetích zemích, které souvisejí s navracením a zpětným přebíráním. V rámci priority 3: budování kapacit pro orgány a jiné zúčastněné strany v třetích zemích; podpora legálních způsobů migrace do EU.

([35]) Dvouletý pracovní program byl dne 30. července 2021 pozměněn tak, aby umožňoval 1) financování projektů styčných úředníků pro přistěhovalectví z Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (NSHV); 2) rozšíření kritérií způsobilosti pro příjemce přímých zadání; 3) všem členským státům získat možnost žádat o přímé zadání zakázek na realizaci projektů v rámci všech tří priorit pracovního programu; 4) upřesnění, že finanční prostředky jsou k dispozici také na provádění horizontálních činností.

([36]) Realizaci projektů podpořily jako sekundární partneři také Nizozemsko, Norsko a Polsko.

uplatňování pravidel, předcházely odlišným přístupům a posílily spolupráci mezi členy sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví.

Článek 8 rovněž vyzývá k budování schopností sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví organizováním společných seminářů, které by pokrývaly celé spektrum úkolů v oblasti řízení migrace. Od přijetí nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví se pod záštitou této sítě konala jedna regionální akce styčných úředníků pro přistěhovalectví, a to regionální zasedání evropské sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví věnované boji proti převaděčství migrantů a provádění operačního partnerství proti převaděčství se západním Balkánem. Zasedání se konalo v Tiraně, v Albánii, ve dnech 28.–29. března 2023. Další vysoce ceněnou regionální akcí styčných úředníků pro přistěhovalectví (ačkoli není formálně organizována pod záštitou sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví) je výroční zasedání styčných úředníků pro přistěhovalectví v rámci zpravodajské sítě Afrika-Frontex (AFIC).

Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví zdůraznili význam zasedání styčných úředníků pro přistěhovalectví. Síť styčných úředníků pro přistěhovalectví je především komunitou odborníků z praxe. Existuje velký zájem o pořádání osobních setkání, a to nejen na místní, ale i na regionální úrovni, aby se mohla setkat širší komunita, včetně styčných úředníků z podobně smýšlejících zemí.

5. Závěry a další kroky

5.1 Závěry

Bylo dosaženo pokroku při plnění cílů, jimiž jsou posílení spolupráce a koordinace mezi styčnými úředníky pro přistěhovalectví a zajištění toho, aby tito úředníci lépe přispívali k fungování evropské sítě styčných úředníků.

Místní sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví jsou obecně aktivní, účast v nich je dobře zavedena a sítě jsou uznávány pro svou přidanou hodnotu, zejména pokud jde o sdílení informací. Členské státy i nadále vysílají styčné úředníky pro přistěhovalectví, aby pracovali především na úkolech souvisejících s nelegální migrací a navracením, ačkoli jsou stále častěji pověřováni také úkoly v oblasti legální migrace. V několika jurisdikcích se styční úředníci pro přistěhovalectví aktivně podílejí na místní schengenské spolupráci a poskytují konzulátům poradenství ohledně rizikových profilů a pomáhají jim s odhalováním podvodných žádostí o víza. Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví obecně uznávají úlohu styčných úředníků pro přistěhovalectví z Komise a z agentur EU pro vnitřní věci, jakož i evropských styčných úředníků pro navracení vyslaných členskými státy, při podpoře pozitivní dynamiky v místních a regionálních sítích. V důsledku toho panuje mezi členy sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví široká podpora pro vysílání dalších takových styčných úředníků s cílem posílit dynamiku spolupráce v hostitelských zemích a přístup Tým Evropa v rámci sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví. Řídící výbor sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví byl uznáván za svou přidanou hodnotu jako řídící orgán, a to zejména díky svému dvouletému pracovnímu programu a svým opatřením zaměřeným na priority.

Plné využití potenciálu sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, včetně toho, aby mohla komplexně přispívat k přístupu zaměřenému na celou migrační trasu, však stále představuje řadu výzev.

Ačkoli vysílání styčných úředníků pro přistěhovalectví ze strany Europolu, agentury Frontex a Komise, stejně jako vysílání evropských styčných úředníků pro navracení členskými státy, přispívá k posílení přístupu Tým Evropa v rámci sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, členské státy stále do značné míry rozhodují a posuzují, zda styčné úředníky pro přistěhovalectví vyslat, na základě vnitrostátních strategických a operačních zájmů, tj. nikoli s ohledem na přístup Tým Evropa. Nejednotný přístup členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví k rozsáhlým informačním systémům EU navíc svědčí o další roztříštěnosti.

Na provozní úrovni se interakce mezi styčnými úředníky pro přistěhovalectví dosud omezovaly převážně na osobní setkání a komunikaci prostřednictvím aplikací pro zasílání zpráv, jelikož neexistují uživatelsky vstřícné mechanismy ani nástroje pro výměnu informací v rámci místních, regionálních i širších komunit styčných úředníků pro přistěhovalectví. Koordinace mezi místními sítěmi styčných úředníků pro přistěhovalectví a místní schengenskou spoluprací často vycházela spíše z iniciativy jednotlivých styčných úředníků pro přistěhovalectví než z kultury strukturované spolupráce mezi zprostředkovatelem místní sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví a korespondentem pro místní schengenskou spolupráci v delegaci EU.

V případech, kdy Komise ani agentury EU pro vnitřní věci nevysílají žádné styčné úředníky pro přistěhovalectví, se často zdá, že činnosti místních a regionálních sítí závisí na individuálním vedení styčných úředníků pro přistěhovalectví z členských států. V důsledku toho se téměř všichni členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví domnívají, že zvýšení počtu evropských styčných úředníků pro otázky migrace a styčných úředníků agentury Frontex vyslaných do třetích zemí by přineslo značné výhody, a to díky jejich vedoucí úloze při podpoře fungování místních a regionálních sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví. Členové sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví rovněž zdůraznili, že vyslání styčných úředníků pro přistěhovalectví ze strany Komise a agentur EU pro vnitřní věci může díky lepší koordinaci zvýšit provozní účinnosti a zlepšit spolupráci ([37]).

Kromě každodenní výměny informací mezi styčnými úředníky pro přistěhovalectví na místní úrovni se informace převážně vyměňují prostřednictvím vnitrostátních kanálů, jelikož pro tento účel není k dispozici žádná vhodná strukturovaná možnost. Širší výměně informací brání technické a koncepční problémy s platformou pro sdílení informací EMN-IES, ale také omezení ze strany orgánů členských států. Velmi omezený počet styčných úředníků pro přistěhovalectví připojených k aplikaci SIENA brání výměně informací s Europolem, zatímco absence vhodného kanálu a právního rámce pro sdílení informací o

([37]) To je dále posíleno Europolem, který považuje zprávy evropských styčných úředníků pro otázky migrace za cenný zdroj informací pro své Evropské centrum pro boj proti převaděčství (ECAMS), které slouží jako podklad pro jeho strategická hodnocení a pomáhá identifikovat nedostatky ve zpravodajských informacích a zlepšovat jeho povědomí o situaci, což vede ke komplexnějšímu pochopení problematiky převaděčství migrantů a dalších forem závažné organizované trestné činnosti, které převaděčství usnadňují nebo s ním souvisejí.

situaci s agenturou Frontex omezuje schopnost styčných úředníků pro přistěhovalectví sdílet data s touto agenturou a tím pomáhat EU při vytváření situačního obrazu o předhraniční oblasti. Vzhledem k tomu, že se regionální akce styčných úředníků pro přistěhovalectví konají jen zřídka, nedochází k širšímu toku informací, což omezuje schopnost sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví přispět k vytvoření komplexního situačního obrazu o třetích zemích.

Na institucionální úrovni bylo v souvislosti s některými úkoly řídícího výboru, jak jsou vymezeny v nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví a které přispívají k prosazování přístupu Tým Evropa, dosaženo pouze omezeného pokroku, a v některých případech nedošlo k žádnému pokroku. Mezi ně patří organizování regionálních akcí styčných úředníků pro přistěhovalectví a vypracování společných hlavních osnov odborné přípravy pro styčné úředníky pro přistěhovalectví. Nedostatečné zapojení členů sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví a nedostatečné propojení s jinými fóry EU bránily řídícímu výboru v plném využití jeho potenciálu jako strategického subjektu, což vedlo k tomu, že se v síti styčných úředníků pro přistěhovalectví nepodařilo zavést skutečný přístup Tým Evropa ani se nepodařilo k řízení migrace v EU účinně zavést přístup zaměřený na celou migrační trasu.

V případech, kdy byl v rámci sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví uplatňován přístup Tým Evropa, šlo převážně o iniciativu styčných úředníků pro přistěhovalectví vyslaných Komisí a agenturami EU pro vnitřní věci do místních sítí styčných úředníků pro přistěhovalectví, případně o iniciativu samotné Komise v její funkci předsedy řídícího výboru sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví. K plnému využití potenciálu nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví na místě a k posílení role této sítě tak, aby se stala klíčovým nástrojem při provádění Globální aliance pro boj proti převaděčství migrantů, je zásadní silnější přístup Tým Evropa a zapojení řídícího výboru.

5.2 Další kroky

Situace v oblasti migrační politiky se od přijetí nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví v roce 2019 značně změnila. Migrace je pro EU politickou prioritou, která souvisí mimo jiné jak s vnitřní bezpečností, tak s hospodářskou konkurenceschopností. Existují silné signály, které vyzývají k tomu, aby styční úředníci pro přistěhovalectví hráli významnější roli při podpoře řízení migrace v rámci EU, aby diplomacie v oblasti migrace byla lépe koordinovaná a asertivnější a aby byl v praxi plně využit potenciál přístupu Tým Evropa s cílem provádět Pakt o migraci a azylu a jeho komplexní přístup k řízení migrace ve spolupráci s třetími zeměmi. Mezi klíčové iniciativy v této oblasti patří Globální aliance pro boj proti převaděčství migrantů, která má významnější roli pro Europol, unijní databáze talentů a kontaktní místa Legal Gateway Offices, jejichž úkolem je podporovat mobilitu talentů a zintenzivnit procesy navracení a zpětného přebírání, strategie řízení azylu a migrace a Vízová strategie EU.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti jsou v tomto měnícím se politickém prostředí nezbytné následující kroky, aby došlo k urychlení provádění nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví, a to s cílem zvýšit provozní dopad sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví – na podporu řízení migrace v EU – i Globální aliance pro boj proti převaděčství migrantů:

Přístup zaměřený na celou migrační trasu

1. rozšířit působnost styčných úředníků pro přistěhovalectví vysílaných Komisí a agenturami EU pro vnitřní věci do klíčových zemí na migračních trasách, mimo jiné prostřednictvím řídícího výboru sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, který určí nedostatky týkající se vyslání, podporou a finanční pomocí společného vysílání a navýšením finančních prostředků na vysílání evropských styčných úředníků pro otázky migrace;
2. posílit zapojení styčných úředníků pro přistěhovalectví v celém spektru úkolů souvisejících s migrací, jak je uvedeno v nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví, včetně boje proti převaděčství migrantů a obchodování s lidmi, podpory navracení, zpětného přebírání a opětovného začleňování, jakož i usnadnění postupů v oblasti legální migrace (např. prostřednictvím místní schengenské spolupráce) a účinného přístupu k mezinárodní ochraně;
3. zprostředkovávat operativní schůzky styčných úředníků pro přistěhovalectví zaměřené na prioritní migrační trasy a třetí země s cílem posílit sdílení informací, zlepšit porozumění migrační dynamice a způsobům fungování převaděčských sítí a vypracovat protiopatření uzpůsobená na míru;

Sdílení informací a budování znalostí

4. povzbuzovat a podporovat členské státy, aby připojili styčné úředníky pro přistěhovalectví k aplikaci SIENA s cílem zlepšit sdílení informací a tím podpořit provádění nařízení (EU) 2025/2611;
5. podporovat neustálou koordinaci a výměnu informací mezi styčnými úředníky pro přistěhovalectví, delegacemi EU a misemi společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) na místě (zejména pokud tyto mise mají mandát v oblasti přistěhovalectví);
6. usilovat o to, aby komunita styčných úředníků pro přistěhovalectví měla k dispozici uživatelsky vstřícné nástroje pro sdílení informací, které zlepší operativní spolupráci a výměnu dat;
7. motivovat styčné úředníky pro přistěhovalectví, aby se podíleli na činnostech v oblasti včasného varování v souvislosti s migrací v rámci projektu situačního povědomí, včasného varování a prognóz (SAEWF) ([38]), a tím podporovali plánování a operativní opatření EU a členských států v oblasti řízení migrace;
8. ve spolupráci s řídícím výborem sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví vypracovat společné hlavní osnovy pro styčné úředníky pro přistěhovalectví s cílem standardizovat znalosti o nařízení o síti styčných úředníků pro přistěhovalectví, klíčových oblastech politiky EU v oblasti řízení migrace a diplomacii EU v oblasti migrace v rámci celé komunity sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví;

([38]) Projekt situačního povědomí, včasného varování a prognóz (SAEWF), který provádí Evropská komise, je novou iniciativou, která doplňuje mechanismus EU pro připravenost a řešení krizí souvisejících s migrací („plán pro připravenost na migraci a pro migrační krize“). V rámci tohoto projektu již rozvoj činnosti v oblasti včasného varování pro účely migrace využil příspěvky evropských styčných úředníků pro otázky migrace, a to v rámci pilotního projektu mapování terénu.

Řídící výbor sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví

9. zlepšit koordinaci mezi předsedou řídícího výboru a předsednictvím Rady s cílem sladit iniciativy sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví s příslušnými pracovními skupinami Rady (např. Pracovní skupinou pro vnější aspekty azylu a migrace, mechanismem operativní koordinace pro vnější rozměr migrace (MOCADEM) atd.);
10. vyzývat členské státy, které předsedají Radě, aby – aniž by tím byla dotčena ustanovení nařízení – hrály aktivní roli v řídícím výboru sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, a to v úzké spolupráci s Komisí a za jejího předsednictví;
11. vypracovat nový dvouletý pracovní program sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, který bude zahrnovat výše uvedené další kroky a bude sloužit jako vodítko pro budoucí operativní priority.